

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2

**THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND TEACHING EFFECTIVENESS OF TEACHERS UNDER
THE PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

สุภาวดี สมภักดี¹, รศ.ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชราภรณ์², อ.ดร.วรรณวิศา สืบนุสรณ์ คล้ายจำแลง³

Suphawadee Somphakdee¹, Assoc.Prof.Dr.Wisut Wichitputcharaporn², Dr.Wanwisa Suebnusorn
Klajumlang³

¹ นักศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู และ
3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
มาก โดยด้านการนิเทศกำกับติดตามมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด 2) ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมทุกด้าน
และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอนมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด 3) ความสัมพันธ์
ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์
ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจใน
ทฤษฎี ปรัชญา ของหลักสูตรต่างๆของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิภาพ
การสอนของครู

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพการสอนของครู

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the academic leadership of school administrators under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2, 2) study the teaching efficiency of teachers of these schools; and 3) determine the relationship between academic leadership of these school administrators and teaching efficiency of these teachers. A sample including administrators and teachers of these schools was randomly selected. The research instrument was questionnaires. The data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, and tested the hypothesis with Pearson correlation.

The research findings could be summarized as follows. 1) All aspects of academic leadership of school administrators were overall at the high level, both as a whole and individually. The aspect ranked at the top was that of supervision. 2) Teaching efficiency of the teachers was overall at the high level, on both as a whole and individual aspect. The aspect of teaching attention was ranked at the top. 3) Academic leadership of school administrators was highly and positively related to teaching efficiency of teachers at the significantly significant level of 0.01. Especially the aspect of understanding in theory and philosophy of any courses was positively related with teaching efficiency of the teachers.

Keywords : The academic leadership, School Administrators, The teaching efficiency of teachers

บทคัดย่อ

การก้าวเข้าสู่สังคมในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของโลกเข้าด้วยกัน มีนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ยังมีความรวดเร็วมากขึ้นหลายเท่าจากอดีต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในปัจจุบันอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานศึกษาจึงต้องมีการเตรียมพร้อมทั้งด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตในโลกของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีศักยภาพและมีความสุข

ครูเป็นแกนหลักในฐานะผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเจริญของประเทศในทุกด้าน โดยเฉพาะเป็นผู้จัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน วิชาชีพครูจึงเป็นวิชาชีพของคนที่ คนเก่งในสังคมควรจะเป็นต้นแบบที่ดั่งาม เพราะหน้าที่ครูมีความสำคัญและยิ่งใหญ่ แต่จากการประเมินผลของหลายหน่วยงานพบว่า การพัฒนาครูที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผลการประเมินผล การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าด้านคุณภาพผู้เรียน ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา พบว่ามีสถานศึกษาจำนวนมากที่ไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งการคิดวิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง [1]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 มีการจัดทำโครงการในการพัฒนาครูที่หลากหลายเพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในสาระวิชาหลักและทักษะในการดำรงชีวิต แต่ในปีการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าประสิทธิภาพการสอนของครูที่จะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้อย่างไม่บรรลุผลของเป้าหมาย ซึ่งจากการรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังมีค่าเฉลี่ยในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ซึ่งเป็นรายวิชาพื้นฐานที่

สำคัญที่ฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะการสื่อสารที่จะพัฒนาผู้เรียนทัดเทียมสู่สากล อีกทั้งครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ [2]

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาดตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามาจับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข [3]

นักบริหารการศึกษามีอาชีพ ต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีภูมิความรู้ทางด้านการศึกษา เป็นผู้นำในการบริหารคุณภาพการศึกษา และมีความรู้ในหลักการบริหาร เทคนิคการบริหาร และการวางแผนกลยุทธ์ รวมทั้งต้องรู้จักนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารองค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาองค์กรประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้นำที่สร้างการเปลี่ยนแปลงคือ ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการบริหารองค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำองค์กรมีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรได้อย่างชัดเจน มีจิตวิญญาณความเป็นนักบริหาร รวมทั้งบริหารตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม [4] ซึ่งสถานศึกษาที่จะพัฒนาและประสบความสำเร็จมักจะมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถ เป็นผู้นำ ผู้อำนวยการความสะอาด ผู้สนับสนุน และเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า โดยเฉพาะในสวนการจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ย่อมสามารถบริหารปรับปรุงพัฒนา และส่งเสริมวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น จะก่อให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการทำงานของครู ช่วยทำให้คุณภาพการสอนของครูดีขึ้น และจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในที่สุด

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการสอนของครูจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสุจิตา โชติบุญชู [5] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และผลการวิจัยชี้ให้เห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการศึกษา กำหนดแผนกลยุทธ์ให้เกิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนาครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษูปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษูปทุมธานี เขต 2

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษูปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษูปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษูปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษูปทุมธานี เขต 2

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษูปทุมธานี เขต 2 เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ มีการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์และตอบคำถามการวิจัย โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา [6-7] ประกอบด้วย 1) การมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี ปรัชญา ของหลักสูตรต่างๆ 2) การมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่างๆ 3) การสนับสนุนให้ครูใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดีเชิงวิชาการ 5) การสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน 6) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) การนิเทศกำกับติดตาม
2. ประสิทธิภาพการสอนของครู [8-9] ประกอบด้วย 1) การสร้างความชัดเจนในบทเรียน 2) การสร้างกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย 3) การแสดงความใส่ใจในงานสอน 4) การทำให้กระบวนการเรียนรู้ออกมาให้นักเรียนมีประสิทธิภาพ 5) การส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 67 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของ Krejcie and Morgan [10] ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้ตัวอย่างเป็นโรงเรียนจำนวน 56 โรงเรียน และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับฉลาก คำนวณตามสัดส่วนให้ได้ตัวอย่างที่กำหนด ซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการในแต่ละโรงเรียนจำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 112 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ ประกอบด้วยคำถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และ ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเพื่อให้ทราบถึงระดับคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. การหาคุณภาพเครื่องมือ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ไปทำการทดลองเก็บข้อมูล (try out) กับโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยนำผลของข้อมูลเฉพาะที่มีการวัดมาตราส่วนประมาณค่า มาหาค่าความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ต้องไม่น้อยกว่า 0.70 [11] โดยแบบสอบถามการวิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากภาคีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

2. จัดทำเครื่องมือสำหรับกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้พร้อมทั้งกำหนดรหัสของเครื่องมือ และหมายเลขแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดวันและเวลาในการรับแบบสอบถามกลับคืน โดยใช้เวลาประมาณ 4 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 4 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น วิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐานของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอข้อมูลในตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยช่วงระดับคะแนน (class interval) [12]

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) โดยการประเมินผลใช้วิธีการแบ่งช่วงแปลผลตามหลักของการแบ่งอันตรภาคชั้น (class interval) [13]

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมทุกด้าน และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการนิเทศกำกับติดตามมีค่าเฉลี่ยในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ และด้านกรมีความรู้ความสามารถในทฤษฎีปรัชญาของหลักสูตรต่างๆ มีค่าเฉลี่ยในอันดับที่ต่ำที่สุด

2. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมทุกด้าน และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอนมีค่าเฉลี่ยในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และด้านการสร้างความชัดเจนในบทเรียนมีค่าเฉลี่ยในอันดับที่ต่ำที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี ปรัชญา ของหลักสูตรต่างๆของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิภาพการสอนของครู รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่างๆ และการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพการสอนของครู

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยมีขอบเขตการศึกษา 2 ด้าน คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการสอนของครู ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประเด็น ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการนิเทศกำกับติดตามมีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู สร้างความตระหนักในความสำคัญของการนิเทศ มีการประเมินการนิเทศ และมีกระบวนการนิเทศของสถานศึกษาอย่างมีระบบ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการในการมุ่งมั่นบริหารงานเพื่อพัฒนาผู้เรียน และมีการประชุมวางแผนงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับธัญพร แก้วแสนสุข [14] ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราพบว่า การนิเทศงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเห็นว่างานนิเทศมีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาเพราะในการพัฒนาการศึกษา การนิเทศเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และการนิเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของครู และพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพการสอนของครู

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการแสดงความใส่ใจในงานสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าครูมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้ สามารถให้คำแนะนำผู้เรียนได้ และมีวิธีการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถตอบข้อสงสัยและอธิบายความรู้ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและไม่เรียนรู้ได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทินพันธ์ บุญธรรม [15] ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 9 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเห็นว่า การแสดงความใส่ใจในงานสอนครู ทำให้ครูมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และครูมีการทบทวนเนื้อหาหรือทำการทดสอบนักเรียนอย่างเป็นระบบชัดเจน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู

จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวางแผนงานและนโยบายเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการนิเทศกำกับติดตามประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน สนับสนุนให้ครูใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และมีความรู้ความสามารถในทฤษฎีปรัชญาของหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่จะส่งผลให้ครูเป็นผู้มีความรู้และความสามารถในงานวิชาการ และส่งเสริมประสิทธิภาพของครูให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับพมหาดี ไทยภักดี [16] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษา สามารถให้คำแนะนำและให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่ครู สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของสถานศึกษาก่อนการจัดทำหลักสูตร รวมถึงการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ และมีประสิทธิภาพในการสอนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของสถานศึกษาก่อนการจัดทำหลักสูตร ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และจัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากรให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน

2. ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียน ในการจัดการเรียนรู้ต้องมีกระบวนการที่ชัดเจน มีการแจ้งรายละเอียดของจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนการสอนในแต่ละบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนและรู้เป้าหมายของการศึกษาเรียนรู้ สามารถออกแบบกิจกรรม และลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง ซึ่งนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน โดยการใช้สื่อที่หลากหลายในการทบทวน นำเข้าสู่บทเรียนและสรุปบทเรียน มีการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยจัดทำสื่อนวัตกรรมหรือโมเดลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน ใฝ่เรียนรู้ และมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักในความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำที่มีการวางแผนและมีวิสัยทัศน์ที่จะนำครูไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการ สร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาการศึกษา และร่วมกันวางแผนในการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูให้สูงขึ้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และสามารถดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันได้อย่างมีศักยภาพและมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษา ดังนี้

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการในการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

3. ควรศึกษา ตัวแปรอื่นๆที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศิลา สงอาจันต์. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครตรัง. *วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา*. 10(20): 160-175.
- [2] กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. (2561). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561*. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2.
- [3] สมหมาย อ่าดอนกลอย. (2556, มกราคม-มิถุนายน). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 7(1): 1-7.
- [4] กานต์ บุญศิริ. (2557, มกราคม-เมษายน). ภาวะผู้นำกับการเป็นนักบริหารศึกษามืออาชีพ. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*. 8(1): 1-16.
- [5] สุจิตา โชติกาญจนา. (2558, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 7(1): 90-100.
- [6] ศิริลักษณ์ จันทร์กานตานนท์. (2558). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของวัฒนธรรมองค์การและพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การผ่านภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- [7] Kaiser, S.M. (2000). *Mapping the Learning Organization: Exploring a Model of Organizational Learning*. Ph.D. Dissertation. Louisiana: Louisiana State University.
- [8] กอบศักดิ์ มูลมัย. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- [9] Borich Gary D. (1992). *Effective Teaching Methods*. 2nd ed. New York: Macmillan.
- [10] Krejcie R.V.; & Morgan D.W. (Autumn, 1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- [11] Hair J. F. Jr. & others. (2006). *Multivariate data analysis*. 6th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- [12] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- [13] ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ฐานบัณฑิต.

- [14] ธัญพร แก้วแสนสุข. (2559, มกราคม-มิถุนายน). รูปแบบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารราชชนกนรินทร์. 13(29): 113-126.
- [15] ทินพันธ์ บุญธรรม. (2556). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- [16] นพมาศ ไทยภักดี. (2560, เมษายน-มิถุนายน). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 11(2): 90-99.